

[Oluf Pedersen.]

gens ophævelse, inden forespørgslen endnu var motiveret, argumenterede den højtærede minister allerede imod den. Ministeren kunne ikke vente, til tidspunktet var inde, til forespørgslen var stillet. Senere er der dog sket det trods ministerens argumentation, at man fra venstres og fra konservativ side har givet tilslutning til ophævelsen, medens de radikales ordfører prøvede at gå en radikal mellemvej.

Ministeren hævdede, at ophævelsen ville koste op imod 150 mill. kr. årlig. Der må dog hertil siges, at dette tal er det rene gætteværk. For det første kender ministeren ikke fremtidens forbrug, hvis man ophæver rationeringen, for det andet kan der kun være tale om en forbrugsændring, idet ophævelsen af smørrationeringen ikke vil øge købekraften her i landet, og for det tredje kender ministeren ikke, hvordan en ophævelse af smørrationeringen vil indvirke på eksportprisen. Desværre har jo hr. Søren Overgaard med ministeriets godkendelse solgt hovedparten af det danske smør langt frem i tiden til en fast pris i sterling, desværre uden forbehold overfor en devaluering af sterling, en fejl, der har kostet os alene for smørrets vedkommende et par hundrede millioner kroner i den tid, der er gået. Men den pris, der er solgt til — det gælder Englandsprisen, det gælder også andre priser —, kan dog ændres, og rationeringens ophævelse vil efter min opfattelse medvirke til at åbne muligheder for en ændring i prisen. Jeg hørte da også med interesse, da ministeren havde gjort gældende, at det ville koste 150 mill. kr. at ophæve smørrationeringen, at venstres ordfører, det ærede medlem hr. Erik Eriksen, erklærede, at ministerens tal ikke ville holde, og at han fastholdt kravet om smørrationeringens ophævelse.

Kravet om ophævelse af smørrationeringen er ikke alene rejst her i rigsdagen. Det er rejst i pressen, i blade fra alle partier, bortset fra socialdemokratiet. Det er rejst af landbrugets organisationer, af mejeriforeningerne, af landboforeningerne, af husmandsforeningerne. Kravet er rejst af de handlende, af de rejsende; det er rejst af restauratører og de i restaurationerne beskæftigede, og det er rejst af forbrugerne. Jeg skal derfor spørge den højtærede minister for handel, industri og søfart: Vil ministeren straks ophæve smørrationeringen?

Ministeren for handel, industri og søfart (H. C. Hansen): Det ærede medlem hr. Oluf Pedersen og jeg havde jo en lille

meningsudveksling ved finanslovforhandlingen, hvor jeg gjorde nogle bemærkninger om hans forespørgsel. Jeg forstår, at det stadigvæk sidder i det ærede medlem, at det er fuldstændig meningsløst, at jeg har argumenteret imod forespørgslen, inden den var blevet motiveret. Det ærede medlem skal ikke være så vred på mig, det er der faktisk ingen grund til. Jeg troede, jeg gjorde det ærede medlem en stor glæde ved i den grad at tage hans forespørgsel alvorligt, at jeg allerede på et så tidligt tidspunkt argumenterede imod den. Men det har man altså for sin gode vilje, som — var det ikke pigen, der sagde det i sin tid?

På selve forespørgslen vil jeg gerne have lov til at svare med nogle oplysninger, som måske for en dels vedkommende bliver gentagelser af, hvad der tidligere er sagt, idet jeg ved en gennemgang af tallene vil vise de økonomiske virkninger, som en ophævelse af smørrationeringen må få. Jeg beklager, hvis der er gentagelser i det, men på den anden side forstår jeg, at der er en vis interesse for denne forespørgsel og for det emne, der her er tale om, og så er det nok så rigtigt, at vi stiller tingene op i sammenhæng.

Den rationering, vi har i øjeblikket, udgør 14 kg smør og margarine pr. forbruger, således at den enkelte indenfor denne ration kan købe 4 kg smør, medens resten skal aftages i form af margarine, og derudover er der en ekstraration på 1 kg smør eller margarine om året til hårdtarbejdende m. fl.

Det nuværende forbrug af smør på hjemmemarkedet er ialt ca. 20 000 t og forbruget af margarine ca. 45 000 t, ialt et samlet forbrug på 65 000 t. I 1938 var forbruget ca. 31 400 t smør og ca. 81 000 t margarine. I 1939 var tallene ca. 33 100 t smør og ca. 84 000 t margarine. Hvis befolkningstilvæksten tages i betragtning, ville det nuværende smør- og margarineforbrug i tilfælde af en fuldstændig ophævelse af rationeringen kunne ansættes til henholdsvis ca. 35 000 t smør og ca. 90 000 t margarine under forudsætning af, at forbruget pr. indbygger skulle svare til førkrigsforbruget. Jeg er fuldstændig på det rene med, at man fra den ene og den anden side vil kunne sige til mig, at disse tal er det rene gætteværk, således som det ærede medlem hr. Oluf Pedersen også sagde før. Jeg tror ikke, at det ærede medlem eller andre skal sige, at det er det rene gætteværk. Det er sammenlignende tal, som bygger på et tilsvarende forbrug i dag som dengang. Deroverfor kan man gøre indvendinger og mene, at et sådant tilsvarende stort forbrug kan man